

Adliye, İktisat, Nafia ve Ziraat vekâletleriyle Temyiz mahkemesi ve hapisane binaları inşası hakkında 1/475 numaralı kanun lâihası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı 6/7

1 - I - 1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Nafia, Ziraat ve Adliye vekâletleri ile Temyiz mahkemesi ve hapisane binaları için Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31-XII- 932 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Hükümet merkezindeki bazı vekâlet binalarının müteferrik bir halde ve ihtiyaçları tamamen temin edemeyecek bir şekilde bulunmaları hasebile bunların yeniden inşalarnın zaruret hâsıl olduğu gibi hapishanelerimiz de muasır Devletler hapishanelerile kıyas kabul etmeyecek derecede gayrısıhî ve halihazır terakkiyatının icap ettirdiği vesait ve matlup şeraiti haiz olmamalarına binaen yeniden ve bir milyon liraya kadar sarfiyat icrasile icap eden mahallerde modern hapishaneler inşası ve iki milyon liraya kadar bir meblâğ sarfile de ihtiyaca salih vekâlet binaları vücade getirilmesi zarurî görülmüş olduğundan bu maksadın temini için şimdiye kadar Emlâk bankasına Hazine sermayesi olarak verilmiş olan emlakten vukubulan tahsilât 3 175 000 liraya ve tahsil edilecek mebalîğ miktarı da 2 183 000 liraya baliğ olmakta ve buna ilâveten Hazinece mezkûr bankaya 3 038 000 lira- lık emlak devredilmiş bulunmaktadır.

Şimdiye kadar tahsil olunan kısımdan senede asgarî 180 000 ve en kuvvetli bir ihtimal dahilinde olarak 210 000 lira temettü hissesi alınmaktadır. Bundan başka fevkalâde ihtiyat sermaye akçesinin bankaca çıkarılması kararlaştırılan (B) hissesine kalbi suretile Hazine hukukunun vika- yesi zmnında bankaca vaki teklif neticesinde Hazinenin bu kısımda 978 850 lira- lık ikinci bir sermayesi inzinam etmektedir. Bu hisse dahi senede asgarî 50 ilâ 60 bin lira kadar bir temettü temin edecektir. Binaenaleyh bir taraftan her sene inzinam etmekte olan satış hasılatı tak- sitlerinin ilâve edeceği temettüler diğer eihetten de ihtiyat sermayeden Hazineye intikal edecek olan bir milyon liraya yakın hisse senetlerinin açıktan ilâve edeceği temettü nazarı itibara alınırsa mez- kûr bina bedellerinin Hazineye hiç bir külfet tahmil etmeksizin temin ve ütfâ edileceği tezahür ey- lemekte olduğundan merbut kanun lâihası bu esaslar dairesinde tanzim ve takdim kılınmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 51

Esas No. 1/475

10 - I - 1933

Yüksek Reisliğe

Nafia, Ziraat ve Adliye vekâletleriyle Temyiz mahkemesi ve hapisane binaları için Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 - XII - 1932 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının ve esbabı mucibesinin gönderildiğine dair Başvekâletin 1-I-1933 tarih ve 6/7 numaralı tezkeresi encümenimize havale buyurulduğundan Maliye ve Ziraat vekili beylerin huzurile mütalea ve tetkik olundu:

Hapisane binalarının inşası bu gün memleketimizde âcil ve mübrim zaruretler meyanındadır. Diğer taraftan Temyiz mahkemesinin Hükümet merkezine getirilmesi dahi kanunî icaplardan ve bizaifihi işin mahiyeti itibarile arzyletiği ihtiyaçlardandır. Bundan başka bazı vekâletlerin müteferrik binalarda çalışmalarının ve kira ile tuttıkları esas binalarının teşkilâtlarını istiap edememesi yüzünden mütemadiyen dağılımlarının hem insicam dahilinde gelişmeğe mâni teşkil ettiği hem de her sene verilmekte olan ve haddi zatında mühim bir yekûn teşkil eden kira bedelini arttırmakta bulunduğu ve bu vekâletlere ait binaların bir an evvel inşa edilmesini tazyik eden bir lüzum halini aldığı encümende hazır bulunan vekil beyler tarafından ifade edilmiş bulunmaktadır.

Bu vaziyetleri nazara alan encümenimiz malî şeraiti Hükümetin esbabı mucibesinde izah olduğu eşkâl dairesinde bu binaların inşasında mahzur mülâhaza etmemiş ve lâyihayı esas itibarile kabul eylemiştir.

Aneak hapisanelerin inşası birinci derecede kayde şayan bir ehemmiyet arzyletiği için encümenimiz, birinci maddede bu işe tahsis edilecek paranın haddi asgarisini ve vekâlet binalarına tahsis edilen paranın da haddi azamisini tasrih etmeği muvafık bulmuştur.

Bundan başka yapılacak binalar milli emlak meyanında bulunacağı için bunların inşaat murakabe ve mesuliyetinin dahi Maliye vekâletine ait bulunması tabii görülmüş ve lâyihanın birinci ve beşinci maddeleri ona göre tadil edilmiştir. Bittabi inşaat murakabe ve mesuliyetinin Maliye vekâletine ait bulunması bu vekâletin heyeti fenniyesini icabı hale göre diğer vekâletler heyeti fenniyesini ile takviye etmesine bir mâni teşkil etmeyecektir.

Lâyihanın ikinci ve üçüncü maddelerinde yazılış tarzı itibarile eüzi tadilat yapılmış ve birinci maddedeki (azamî on sene zarfında ...) hükmü ikinci maddede mevzubahs olan istikrazın itfa müddetini dahi takyit etmiş bulunmak dolayısıyla bu cihet ikinci maddede tebarüz ettirilmiştir.

Bu suretle tadilen hazırlanmış bulunan lâyiha Umumî heyetin tasvibine arz olunur.

Reis vekili	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Konya	Konya	Tokat	Bursa	Çorum	Erzurum
<i>K. Hüsnü</i>	<i>K. Zaim</i>		<i>Dr. Galip</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Asım</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Isparta	Kayseri	Sivas	Yozgat		
<i>Mükerrem</i>	<i>A. Hilmi</i>	<i>M. Remzi</i>	<i>S. Surri</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bazı vekâletlerle Temyiz mahkemesi binalarının inşasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Adliye, Nafia, İktisat, Ziraat ve kâletlerle Temyiz mahkemesi ve hapishane binalarının inşası için azamî on sene zarfında tediye edilmek üzere 3 000 000 liraya kadar taahhüdât icrasına mezuniyet verilmiştir.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı taahhüdâtın Emlâk bankasından yapılacak istikrazla teminine ve bu istikrazın itfasına kadar mezkûr bankanın Hazineye ait temettülerinin karşılık ittihazına Maliye vekili mezundur.

MADDE 3 — İkinci maddede yazılı temettülerden her sene taksitleri için banka ile yapılacak mahsuplar bir taraftan varidat bütçesinde tertibi mahsusuna irat ve diğer taraftan Maliye bütçesinin irat getirmeyen inşaat tertibine tahsisat kaydolunur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Nafia, Maliye, İktisat ve Ziraat vekilleri memurdur.

31 - XII - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. Tevfik Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Bazı vekâlet binalarile Temyiz mahkemesi ve hapishane binalarının inşasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — İki milyon liraya kadar olan kısmı Adliye, Nafia, İktisat ve Ziraat vekâletleri binalarile Temyiz mahkemesi binasının inşasına ve en az bir milyon lirası da hapishane binalarının inşasına tahsis edilmek ve azamî on sene zarfında tediye edilmek üzere üç milyon liraya kadar taahhüdât icrasına Maliye vekili mezundur.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı taahhüdâtın Emlâk bankasından yapılacak istikrazla teminine ve bu istikrazın itfası için on sene müddetle mezkûr bankanın Hazineye ait temettülerinin karşılık ittihazına Maliye vekili mezundur.

MADDE 3 — İkinci maddede yazılı temettülerden her sene taksitleri için mahsup edilecek miktarlar bir taraftan varidat bütçesinde tertibi mahsusuna irat ve diğer taraftan Maliye bütçesinin irat getirmeyen inşaat tertibine tahsisat kaydolunur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye vekili memurdur.